

iPad Special

invoering iPad 2016-2017
voor ouder van eerst klassen pro, vmbo, mavo, havo, vwo

(Media)wijs omgaan met de iPad

In deze iPad Special aandacht voor het (media)wijs omgaan met de iPad. Bij de introductie van de iPad in onze eerst klassen zullen docenten, ouders en leerlingen naast vele leuke verrassende zaken ook met de nodige vragen en problemen geconfronteerd worden;

- Hoe voorkom je dat je de hele dag met de iPad bezig bent: op school en thuis. Hoe zorg je voor evenwicht en verstandig gebruik en dat je geen “verslavende” trekken krijgt.
- Hoe ga je om met de afleiding en de verleiding van games en social media; hoe zorg je ervoor dat je je kunt blijven concentreren en focussen op wat je moet doen.
- Hoe ga je om met online pesten; het cyberpesten?

Dit vraagt aandacht van schoolleiding, docenten, mentoren en ouders. Ook de leerlingen moeten leren hierin hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Niet verbieden maar opvoeden

We huldigen op de RSG Tromp Meesters het principe dat het verbieden (van smartphone en tablet) niet de oplossing is en dat (mediawijs) opvoeden beter werkt. Dat betekent in gesprek blijven met de leerlingen over hun online activiteiten en de consequenties daarvan. Dat doen we gezamenlijk als ouder, mentor, docent en door de lessen van onze Mediaccoach.

In de klas zullen we, door middel van interessante iPad toepassingen, het moeten winnen van het social mediagebruik van de leerlingen. Tijdens de iPad bijeenkomsten van docenten is dit regelmatig onderwerp van gesprek. Binnen onze docentenscholing schenken we aandacht aan het onderwijskundig en didactisch gebruik van social media, games en gamification. Dit betekent niet dat leerlingen overal en ten alle tijde hun of iPad in de les mogen gebruiken. We hebben hierover regels en afspraken gemaakt.

Regels en afspraken

Er zijn natuurlijk regels te stellen en afspraken te maken, zoals in elke sociale gemeenschap. Je mag aan de deelnemers vragen om zich daaraan te houden om het gezellig en werkbaar te houden in de klas en de online gemeenschap. Dat weten we; we vinden het logisch om rekening met anderen te houden, fatsoen en respect te tonen. Een simpele afspraak is: we beginnen de les met de iPad uit. De docent geeft aan wanneer de iPad gebruikt gaat worden. Als school hebben we ook deze regels opgesteld:

- Gebruiksregels iPad in de klas (zie [website](#))
- Een internet protocol als onderdeel van het leerlingenstatuut (zie [website](#))
- Het pestprotocol (zie [website](#))

Beheeromgeving

Bij Apple en bij iPad scholen heerst een discussie of en in hoeverre iPads beheerd moeten worden. Immers de iPad is ooit geïntroduceerd als het ultieme persoonlijke device. De gebruiker heeft een eigen Apple ID en (vanaf 2016-2017) is de iPad geheel eigendom van de ouder/verzorger. Toch zijn er argumenten voor (verschillende soorten van) beheer:

- Apple heeft een Mobile Device Management (MDM). Dit is een basale tool die moet worden aangevuld met 'third party' software. Na een pilot met JAMF/Casper Focus kiezen we nu voor het speciaal voor het Nederlands onderwijs ontwikkelde [ZuluDesk](#).
- Met Apple's Device Enrollment Program (DEP) worden aangeschafte iPads meteen via het serienummer toegevoegd aan de MDM omgeving van de school. Bij de eerste keer opstarten van de iPad worden ook meteen de vooraf ingestelde profielen en apps vanuit de MDM omgeving naar de iPad gestuurd, zodat elke iPad voor gebruik dezelfde instellingen heeft. Ook kan op deze manier het Volume Purchase Program (VPP) worden gebruikt: (betaalde) apps kunnen worden verspreid op de iPads van de leerlingen. Als de apps niet meer nodig zijn kunnen ze worden teruggetrokken en aan een volgende lichter leerlingen worden uitgedeeld.
- iPads die via DEP zijn geregistreerd in het MDM en ZuluDesk kunnen via het nieuwste Operating System van Apple (iOS 9.3) beschikken over een aantal mogelijkheden die Apple speciaal voor het [onderwijs](#) heeft ontworpen. Bijvoorbeeld de [klaslokaal app](#). Met deze app kunnen docenten heel eenvoudig op de iPad van elke leerling dezelfde app openen of verschillende apps voor specifieke groepen beschikbaar stellen, leerlingen volgen in de les, etc.

Voor deze door de school gewenste functionaliteit is een basale vorm van beheer nodig. Zeker voor de eerste jaren is dit een gewenste optie om de docent de mogelijkheid te geven wat meer 'in control' te zijn. In de beheeromgeving kunnen bepaalde zaken (zoals microfoon en camera) worden aan of uitgezet voor onderwijsdoeleinden. Beheerders en docenten kunnen onderwijs gerelateerde zaken in educatieve apps volgen, maar geen privacy gevoelige informatie van de leerling inzien. Ouders hebben via de ZuluDesk ouder app de mogelijkheid hun kind te helpen de verleidingen van het internet te weerstaan.

- Toezicht. Als uw netwerk geen bereik heeft tot op de kamer van uw kind kan dat juist een voordeel zijn. Wij adviseren het gebruik van internet altijd in uw directe omgeving. Internet kent ook gevaren.
- Als u twee keer achterelkaar op de grote (home)knop drukt kunt u zien welke programma's actief zijn geweest. Deze "geschiedenis" kan ook gewist worden.
- Spreek af op welke media uw kind actief mag zijn. Maak een selectie en maak afspraken over het gebruik. Foto's of berichten die eenmaal op internet zijn geplaatst zijn moeilijk te verwijderen. Vraag of u uw kind mag volgen op bijv. Twitter, Snapchat, Instagram, Facebook, enz. en spreek af dat je periodiek samen kijkt naar de berichten die je kind op social media 'post'.
- 'Berichten' op de iPad (= soort chat /whatsapp) en Facetime (= soort beeldbellen zoals skype) zijn populair. Vraag af en toe wat ze zoal naar elkaar sturen of met wie ze 'Facetimen'. Het wordt vaak oprecht gebruikt voor hulp bij huiswerk, maar er worden soms ook vervelende berichten over elkaar geplaatst. Praat er met uw kind over. Het is een belangrijk aspect van het sociale leven geworden van uw kind. Besef dat het online leven van uw kind vaak net zo belangrijk is als het offline leven. Het zijn niet twee verschillende levens (zoals mogelijk voor u), maar aspecten van één leven.
- Bespreek met uw kind dat omgangsvormen in de digitale wereld minstens zo belangrijk zijn als in de echte wereld. Pesten of bijvoorbeeld anderen met oneerbare foto's of filmpjes confronteren is in beide werelden ongewenst.

Kinderen realiseren zich vaak niet dat een bericht via de iPad meteen de hele klas doorgaat en niet beperkt blijft tot school.

Vorbereiden van toetsen op de iPad

We kregen van enkele ouders het probleem voorgelegd dat hun kind tijdens het leren van de toets bij een vak dat alleen digitaal wordt aangeboden, steeds wordt afgeleid door andere online zaken en niet aan het leren toe komt. Hieronder staan drie mogelijke suggesties dit probleem:

1. De leerstof actief leren

Dit wil zeggen dat de leerling actief iets moet doen met de leerstof tijdens het leren vanaf de iPad. 'Iets' kan een aantal dingen zijn en is afhankelijk van het vak en het soort leerstof. Laten we als voorbeeld een stuk theorie nemen van biologie of aardrijkskunde. Actief leren houdt dan in dat de leerling met PEN en PAPIER naast zijn iPad de leerstof overneemt. Dit kan door een samenvatting of uittreksel te maken, door een mindmap te ontwerpen, een begrippenlijst van alle moeilijke woorden en begrippen op te schrijven, etc. U hebt dan de controle door te vragen naar wat uw kind heeft *geproduceerd* tijdens het leren. U kunt hier zelfs de kwaliteit van beoordelen door het naast het boek te leggen.

2. Gesprek aangaan

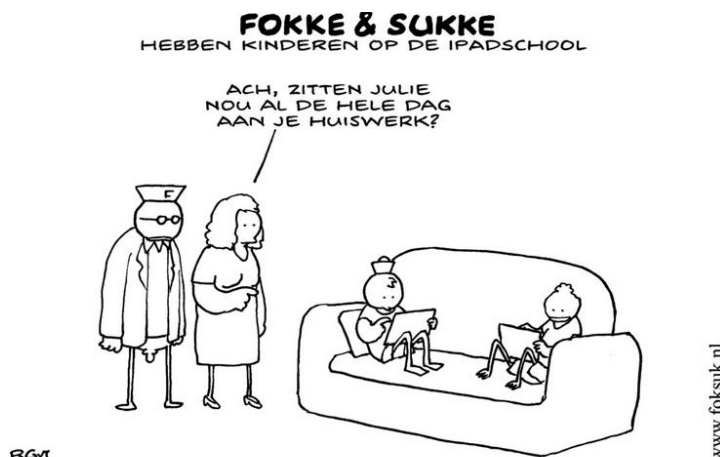
In een gesprek vragen wat uw kind nodig heeft om goed te kunnen leren en niet afgeleid te zijn. Kan er iets (geluid, meldingen van app's, wifi) uitgezet worden? Vaak zijn de leerboeken offline via Itslearning of in de app te benaderen. Dus kan wifi uitgezet worden tijdens het leren. Dit scheelt veel afleiding, maar vergt wel discipline.

3. Technische opties

Het is het mooiste als bovenstaande opties werken. Mocht dit niet het geval zijn, dan heeft u twee technische middelen tot uw beschikking.

- a. Op de iPad zelf 'beperkingen instellen'. Via de handleiding op <http://www.rsgtrompmeesters.nl/lijsterbesstraat/ouders/ict/ipad-pilot> kunt u beperkingen instellen op de iPad van uw kind. Zo kunt u bepaalde websites blokkeren of een set aan instellingen die bij een leeftijd horen aanvinken, of (in-) apps aankopen tegen gaan. Ook handig is om de meldingen per app uit te schakelen in het instellingen menu.
- b. Via programma's voor ouderlijk toezicht zijn beperkingen in te stellen en is het online gedrag van uw kind te monitoren. Hier zijn een aantal verschillende programma's voor. Een voorbeeld is [KidLogger](#), [K9 Web Protection](#), [opendns.com](#), [MobiPast](#) of [Norton Family](#). Ze werken allemaal weer anders. Sommige blokkeren preventief bepaalde sites of apps, anderen monitoren het gedrag. Niet altijd goed voor de privacy van uw kind. Wellicht wel voor de veiligheid of het leerklimaat. Naast deze algemene programma's die u wellicht thuis al had ingesteld, is er een specifiek programma voor de iPad. Alle iPads staan in een beheeromgeving van school (zie boven). Hierbij wordt ook een ouderapp geleverd van [ZuluDesk](#).

Een suggestie van een ouder om de iPad alleen op school beschikbaar stellen schiet wat ons betreft zijn doel voorbij en is niet praktisch voor een persoonlijk device. Maar de iPad met zijn social media afleidingen kan thuis best aan banden worden gelegd. Het meeste lesmateriaal is ook via Itslearning op een desktop beschikbaar. De zoektocht naar hoe we omgaan met de online afleidingen moeten we gezamenlijk aangaan.

Scholingsbijeenkomsten docenten

Op school constateren we dat het gebruik van de iPad ook vragen oproept bij docenten. Werken we (social) mediagebruik niet te erg in de hand? Worden sommige leerlingen niet te veel blootgesteld aan de gevaren van social media en games en dreigen ze een verslaving op te bouwen? De docenten van de iPad klassen komen regelmatig bij elkaar om over deze vraagstukken te spreken. Daarnaast komt digitale didactiek aan bod (hoe geef je goed les met een iPad).

Mediawijze docenten

Zijn alle docenten wel zo mediawijs? Sinds de start van het iPad voorbereidingstraject valt het op dat docenten 's avonds of in het weekend een e-mail sturen of beantwoorden. De drempel van computer opstarten hielp de docenten om in de vrije tijd niet direct werkmail te versturen en te beantwoorden. Maar één blik op je smartphone of iPad en je ziet meteen dat je een e-mailbericht hebt en is het zo gelezen en beantwoord. We vinden het als school beter dat docenten in werktijd hun werk e-mail beantwoorden.

Verwijzingen naar sites, of achtergrondmateriaal:

- **NTR academie: 'wijzer op internet' en 'internet en het gezin'**

De digitale revolutie heeft gevolgen voor je dagelijks leven. Een heleboel dingen zijn makkelijker geworden door internet. Maar je hebt er ook nieuwe kennis en vaardigheden voor nodig. Deze cursus laat zien welke mogelijkheden internet jou te bieden heeft. Je kunt de cursus stap voor stap volgen. Een aanrader is deel 10 over *internet en het gezin*.

<http://ntracademie.nl/cursussen/cursuspagina/10-stappencursus-wijzer-op-internet/stap/intro.html>

- **Brochure Kinderen en online privacy**

Privacy is de private ruimte van ieder mens: je eigen gedachtewereld, je gevoelsleven, je innerlijk. Hoe zorgen we dat we de privacy van kinderen waarborgen, nu deze door de technologie in de verdrinking komt? Deze en andere vragen worden beantwoord in de brochure Kinderen en online privacy van Digibewust, Mijn Kind Online en Kennisnet.

http://www.kennisnet.nl/fileadmin/contentelementen/kennisnet/Privacy/Brochure_Kinderen_en_online_privacy.pdf

- **Mediaopvoeding**

Mediaopvoeding is dat deel van de opvoeding dat erop gericht is om kinderen bewust en selectief met het media-aanbod om te laten gaan en ervoor te zorgen dat ze de inhoud van dat aanbod kritisch kunnen beschouwen en op waarde weten te schatten.

<http://www.mediaopvoeding.nl>

- **Online pesten**

Online pesten, cyberpesten, digitaal pesten: termen voor het pestgedrag via digitale media. Er zijn talloze manieren waarop je iemand structureel het leven zuur kunt maken. Hoe kun je dit voorkomen en aanpakken?

<http://www.mediawijsheid.nl/online-pesten/>

- **Mediawijsheid – een van de 21ste eeuwse vaardigheden**

Dit zijn 11 vaardigheden die leerlingen nodig hebben om mee te kunnen doen in de maatschappij van de toekomst. Mediawijsheid omvat op zijn beurt 10 competenties die leerlingen nodig hebben om actief, bewust en kritisch deel te nemen aan de moderne mediasamenleving. "Mediawijsheid staat voor het slim en verantwoord om kunnen gaan met online en offline media. Je moet daarbij doorhebben hoe media jouw dagelijks leven beïnvloedt en hoe je er het beste uit kunt halen voor jezelf en voor anderen.

<https://www.kennisnet.nl/digitale-vaardigheden/21e-eeuwse-vaardigheden/>

- **Beeldschermverslaving: reden tot zorg?**

Wat is dat eigenlijk, dwangmatig beeldschermgebruik? En hoe vaak komt dat voor? En moeten we ons daar zorgen over maken? Wat zijn de consequenties van het veelvuldige beeldschermgebruik door kinderen en jongeren. En wat is er nodig om ouders te ondersteunen zodat zij hun kinderen kunnen opvoeden in de media-samenleving? Deze vragen staan centraal in de lezingen van prof. dr. Tom ter Bogt van de Universiteit Utrecht en prof. dr. Peter Nikken van het Nederlands Jeugdinstituut. De videoregistratie van de lezingen vindt u hier.

<https://vimeo.com/44946326>

- **Keukentafelgesprek**

Tips voor ouders om in gesprek te gaan met hun kinderen over mediawijs gedrag.

<http://www.mediawijsheid.nl/ouders>

- **Pingen, whappen, tweeten, taggen en liken...**

Sociale media en schoolveiligheid, een informatiebrochure van de politie. Iets gedateerd maar niet minder relevant.

http://archieff.kennisnet.nl/fileadmin/contentelementen/kennisnet/sociale_media/13_05_13_Sociale_Media_en_Schoolveiligheid.pdf

- **iPad beperkingen instellen**

Je kunt beperkingen, ook wel ouderlijk toezicht genoemd, inschakelen op de iPad. Met beperkingen kunnen bepaalde functies en apps niet worden gebruikt.

http://www.rsgtrompmeesters.nl/sites/default/files/Documenten/Lijsterbesstraat/05_Ouders/ICT/iPad-Beperkingen%20info%20ouders.pdf

Meer informatie:

- <https://www.mediaopvoeding.nl> – vragen over uw mediaopvoeding beantwoord.
- <http://www.mijnkindonline.nl> – kenniscentrum jeugd en media
- <https://veiliginternetten.nl> – o.a. over digitaal pesten, online privacy en meer
- <http://www.mediawijzer.net> – Opvoeding en media
- <http://www.mediawijzer.net/hoe-erg-is-socialbesitas-eigenlijk/> – over dwangmatig bezig zijn met device of internet
- <http://www.mediawijzer.net/8-10-ouders-volgt-kind-sociale-media/> – 8 op de 10 ouders volgt kind op social media volgens onderzoek Mediawijzer.net

De pilot voorbij

In de schooljaren 2014-2015 en 2015-2016 hebben we een pilot gedaan. Dat houdt niet in dat we, nu we de iPad in alle eerste klassen hebben ingevoerd, alles weten. We blijven leren. Dat geldt zowel voor ouders, leerlingen, docenten en schoolleiding. Als het nodig is met elkaar in gesprek te zijn over de iPad, social media of digitaal pesten dan nodigen wij u uit of we horen graag van u. We zijn bereikbaar voor vragen over dit onderwerp. U kunt vragen naar onze Mediacoach, mevrouw Menkhorst of naar de portefeuillehouder ICT, de heer Keun. Uiteraard kunt u in eerste instantie bij de mentor van uw kind terecht.

Bronvermelding: Deze iPad Special is deels gebaseerd op informatie van een iPad voorhoedeschool het Dominicus College en bewerkt voor de RSG Tromp Meesters door E. Keun, augustus 2016